

## Studie ‘De economische kracht van agrofood in Nederland’: ‘Zorg voor betere interactie met overige mbo en hbo’

Onderzoekers van de Rijksuniversiteit Groningen onderzochten in opdracht van LNV de concurrentiekracht van zeven agrosectoren. Het gaat goed. Maar de ontwikkelingen vragen om creatieve interactie met kennis en kunde uit andere sectoren die tot nu toe veel buiten het vizier zijn gebleven.

Alarmerend weinig jongeren zijn geïnteresseerd in een opleiding bloementeel. Maar de boeketterie floreert. Ook de opleidingen voedingstechnologie doen het niet goed. Voor bier leren produceren is kennelijk weinig belangstelling. Het uitschenken van bier en de daarop gerichte scholing mogen zich echter in een grote populariteit verheugen. Bier en bloemen zijn belangrijke producten in de opkomende belevings-economie die grote aantrekkingskracht

op jongeren heeft. Toch profiteert het groene onderwijs daar dus niet in de volle breedte van mee. Een betere interactie tussen groene en creatieve opleidingen zou de wereld van de productie mogelijk dichterbij de beleving van het product krijgen.

### Cruyfs en Van Goghs

Bier en bloemen zijn twee van de zeven sectoren uit de agrosector die een onderzoeksgroep van de Rijksuniversiteit Groningen in opdracht van het ministerie van LNV onderzocht via de methode van de zogenaamde Porter-analyse. De andere sectoren zijn mosselen, aardappelen, cacao, varkens en veterinaire vaccins. Het gemeenschappelijke van deze productiesectoren is dat ze een sterke exportpositie hebben. Ze bestrijken maar een klein deel van onze nationale economie. Samen zijn ze goed voor maar 2,3 procent van de Nederlandse export. Maar dat aandeel is wel tienmaal zo groot als het wereldgemiddelde. Het zijn door hun extreem aandeel in de wereldexport de Cruyfs en Van Goghs van de Nederlandse economie.

Het onderzoekstrio Dany Jacobs, Hendrik Snijders en Hein Vrolijk kon de vraag van LNV ‘Blijft de concurrentie en innovatiekracht van de Nederlandse agrofoodsector onverminderd hoog?’ niet eenduidig beantwoorden. De zeven onderzochte sectoren bieden weliswaar een positief beeld, maar het zijn slechts kleine segmentjes die samen een klein deel van de economie vormen. In hun studie komen ze wel tot interessante bevindingen. Ten aanzien van de afzonderlijke sectoren én over de agrofoodsector als geheel.

### Nieuwe uitdagingen

‘We groeien naar een kennis-, belevings- en creatieve economie waarin het rela-

tieve gewicht van de dienstensector stijgt en dat van de landbouw daalt’, schrijven de onderzoekers. Het betekent volgens hen echter niet dat de rol en betekenis van agrarische en industriële sectoren afneemt. Integendeel. Naarmate die succesvoller worden door productiviteitsstijgingen, daalt weliswaar hun relatieve aandeel in het Bruto Nationaal Product en de werkgelegenheid, maar hun absolute omvang neemt niet af. De opkomst van de kennis-, belevings- en creatieve economie schept wel nieuwe uitdagingen. Met name de ontwikkeling van nieuwe combinaties van landbouwsectoren, industrieën, diensten en belevissen. De belangrijkste uitdaging voor de onderzochte sectoren is volgens de onderzoekers de creatieve interactie met kennis en kunde uit andere sectoren die tot nu toe veel buiten het vizier zijn gebleven. De succesvolle snijbloemensector bijvoorbeeld die steeds meer geconfronteerd wordt met vraagstukken waarin kennisinstututen buiten de agrosector verstand van hebben. Jacobs, Snijder en Vrolijk trekken die gedachte ook door naar het groene beroepsonderwijs. Traditioneel zorgde de focus op de agrarische beroepspraktijk in het groene mbo en hbo voor een kwalitatief hoogwaardige en op de sector toegesneden beroepsvoorbereiding. Maar tijden veranderen. Het platteland vernieuwt, de belevingseconomie groeit en de technische ontwikkelingen volgen elkaar in hoog tempo. ‘Afgeschermd’ groen onderwijs leidt dan tot nadelen. Het onderzoekstrio doet geen uitspraken over de sectorale positie van het groene onderwijs, maar pleit wel voor een betere interactie van het groene beroepsonderwijs met de rest van het mbo en hbo om innovatie te bevorderen. □

## Speciale plaats

“De speciale plaats van het groene onderwijs is nog steeds gerechtvaardigd.” Dat zei LNV-minister Gerda Verburg bij de officiële overhandiging van de Porter-analyse. Volgens de minister doet het groene onderwijs veel meer dan het opleiden van toekomstige boeren en tuinders. “Bovendien,” aldus de minister, “hebben milieu, natuur en landschap behoefte aan goed opgeleide jonge mensen. En die levert het groene onderwijs.”